

SOİP
DERGİ

P-ISSN: 1304-7590 E-ISSN: 2548-0871

SEYAHAT VE OTEL

JTHB - The Journal of Travel and Hotel Business

İŞLETMECİLİĞİ DERGİSİ

www.soidergi.com.tr

Mayıs - Ağustos 2022 Yıl: 19 Sayı: 2
May - August 2022 Year:19 Number: 2

Turkey

Sahibi

SİDAS MEDYA AJANS TANITIM
DANIŞMANLIK LTD. ŞTİ. ADINA
İMTİYAZ SAHİBİ VE YAZI İŞLERİ
SORUMLUSU
ŞAKİR SARIÇAY

Genel Yayın Yönetmeni

Şakir SARIÇAY

Editör

Dr. Muammer MESCI

Yardımcı Editörler

Dr. Emrah ÖZTÜRK

Reklam Müdürü

Nurcan AKMAN ŞENGÖR

Hukuk Danışmanı

Murteza AYDEMİR

Abone Sorumlusu

Halil SOLAK

Grafik Tasarım

Sidas Medya Tasarım Grubu

Yönetim Yeri

Fevziyeşpaş Biv.Çelik İş Merkezi
No:162 K:3 D:302 Çankaya - İZMİR
Te l:+90 0 232 441 60 01
Belgegeçer:+90 0 232 441 61 06

Dört Ayda Bir Yayınlanan Dergimiz
Basın Meslek İlkelerine Uymaktadır

Yıl: 19

Sayı: 2

Mayıs - Haziran - Temmuz - Ağustos 2022

ISSN: 1304-7590 E-ISSN: 2548-0871

Seyahat ve Otel İşletmeciliği Dergisi

Bir **SİMEDYA**
GRUP Yayınıdır.

Yayın Türü: Yerel Süreli

Hakem Denetimli Uluslararası Hakemli Dergi

Dergimiz

indekslerinde yer almaktadır.

Değerli Okuyucularımız,

19. yılımızın ikinci sayısı (57. Sayı) ile karşınıza çıkmamızın gururunu ve mutluluğunu yaşamaktayız. Bu aşamaya gelebilmemizde katkı veren herkese çok teşekkür ederiz. Bu sayımızda hakem denetimli dokuz araştırma makalesi bulunmaktadır. Birinci makale Sayın Suat Arpacı ve Sayın Nilüfer Şahin Perçin tarafından ele alınmıştır. Yazarlar, öz yeterliliğin problem çözme becerisine etkisinde iletişim becerisinin aracı rolüne yönelik turist rehberleri üzerine bir araştırma gerçekleştirmişlerdir. İkinci makale Sayın Erdiñ Karadeniz, Sayın Ömer İskenderoğlu ve Sayın İlter Helvacı tarafından ele alınmıştır. Yazarlar, Covid-19 salgınının konaklama ve yiyecek-içecek işletmelerinin finansal performansına etkisinin ölçek temeli üzerine bir araştırma yapmışlardır. Üçüncü makale Sayın Erdiñ Karadeniz ve Sayın Ömer İskenderoğlu tarafından ele alınmıştır. Yazarlar, Borsa İstanbul Turizm İşletmelerinde satış geliri ile kar, karlılık ve firma değeri ilişkisi üzerine bir araştırma yapmışlardır. Dördüncü makale Sayın Hümevra Doğru Daştan ve Sayın Burcu Selin Yılmaz tarafından ele alınmıştır. Yazarlar, temalı parklarda aşırı kalabalıklaşmanın deneyimsel sonuçlarını incelemeye yönelik nitel bir araştırma yapmışlardır. Beşinci makale Sayın Çiğdem Unurlu tarafından ele alınmıştır. Yazar, sosyal medyada gerçek zamanlı pazarlama kapsamında, turizm endüstrisinde yer alan işletmelerin sosyal medya paylaşımları üzerine bir inceleme gerçekleştirmiştir. Altıncı makale Sayın Sercan Aras tarafından ele alınmıştır. Yazar, Türkiye'deki kruvaziyer turizm araştırmalarının bibliyometrik analizine yönelik bir araştırma gerçekleştirmiştir. Yedinci makale Sayın Sine Erdoğın Morçin, Sayın Gülay Bulgan, Sayın Hatice Arman ve Sayın Nesrin Aydın Alakuş tarafından ele alınmıştır. Yazarlar, krizlerin Türkiye'deki konaklama işletmelerine etkilerinin meta-tematik analizi üzerine bir araştırma yapmışlardır. Sekizinci makale iSayın Gökhan Yılmaz ve Sayın Kerem Çırak tarafından ele alınmıştır. Yazarlar restoranlarda yiyecek israfının belirleyicileri, kaynakları ve çıktılarına ilişkin kavramsal bir model önerisine yönelik bir araştırma gerçekleştirmişlerdir. Dokuzuncu makale ise Sayın Akif Gökçe ve Sayın Orhan Batman tarafından ele alınmıştır. Yazarlar, kavram açıklaması tekniği ile epistemolojik bir analizle, turizm taksonomisi, üzerine bir araştırma gerçekleştirmişlerdir.

Dergimizin bu sayısında olgu sunumu başlığı altında iki adet çalışma bulunmaktadır. Bunlardan birincisi, Sayın Uysal Yenişınar tarafından ele alınmıştır. Yazar, yerellikten uluslararasına geçiş yolculuğu kapsamında Mersin Kentindeki Olcartur Seyahat Acentesi üzerine bir örnek olay çalışması gerçekleştirmiştir. İkinci çalışma ise Sayın Atila Yüksel tarafından özellikle genç bilim insanlarının yanlış geleneklere kapılmasının önüne geçilmesi gayesi ile ele aldığı üç parçalı çalışmadır. Hocamız, klasik fizik ve klasik mantık kurallarına tabi olarak yapılan bilimsel araştırmaların temel varsayımları arasında yer alan materyalist evren anlayışı hakkında değerli bilgilerinizi bizlerle paylaşmaktadır.

Dergimizin bu sayısına katkıda bulunan bütün yazarlara teşekkür ederim. Bir sonraki sayımızda buluşmak dileğiyle sevgi ve saygılarımı sunarım.

Dr. Muammer MESCI

SEYAHAT VE OTEL İŞLETMECİLİĞİ DERGİSİ (SOİD)

Seyahat ve Otel İşletmeciliği Dergisi (SOİD): Turizm sektöründe çalışan yönetici, akademisyen ve araştırmacılar arasında iletişimi ve işbirliğini sağlamayı ve artırmayı, turizm ve turizm işletmeciliği ile ilgili yeni düşüncelerin sunulduğu, karşılaşılan sorunların ve çözüm önerilerinin tartışıldığı bir platform oluşturmayı ve turizm sektöründe çalışan üst ve orta kademe yöneticileri genel yönetim ve turizm işletmeleri yönetimi alanındaki gelişmelerle ilgili bilgilendirmeyi amaçlamaktadır.

Belirtilen amaçlar doğrultusunda SOİD'in yayın ilkeleri aşağıda sıralanmıştır:

- SOİD dört ayda bir olmak üzere yılda üç kez yayımlanır,
- Yayın dili Türkçe - İngilizce'dir.
- Dergide bilimsel nitelikli makaleler yayımlanır ve ampirik (uygulamalı/deneysel) araştırmalara öncelik verilir. Ayrıca turizm sektörü temsilcilerinin görüşleri ve turizm sektörü ile ilgili inceleme dosyaları da yayımlanır,
- Makalelerde yer alan görüşlerin sorumluluğu tamamen yazar(lar)a aittir,
- Yayımlanmak üzere SOİD'e gönderilen çalışmalar daha önce hiçbir dergide yayımlanmamış olmalıdır,
- SOİD'e gönderilen çalışmalar tamamen bilimsel etik kurallarına uyularak hazırlanmış olmalıdır,
- Yayımlanan makalelere ilişkin tüm telif hakları dergiye aittir,
- Yazarlara makaleleri için herhangi bir telif ücreti veya başka bir isim altında ödeme yapılmaz. Dergiye çalışma gönderen yazarlar bu tür taleplerde bulunmamayı kabul etmiş sayılırlar.
- "SOİD'e gönderilen çalışmalar iThenticate programı kullanılarak intihale karşı incelenmektedir".
- SOİD açık erişim sistemi olan Ulakbim Dergipark üzerinde yayınlanmaktadır. Yayımlanan tüm sayılarına ve sayılarda yer alan makalelere ücretsiz olarak erişilir. Dergimiz **Budapeşte Açık Erişim Girişimini(BOAI)** desteklemektedir.
- SOİD çevrimiçi sürümünde yayımlanan akademik içeriğin tersi belirtilmediği sürece Sidas Yayıncılık tarafından Creative Commons Attribution-NoCommercial-NoDerivs 4.0 Unported (CC BY-NC-ND4.0) lisansı aracılığıyla bedelsiz sunulmaktadır.
- SOİD dergimize gönderilen aday makaleler için etik kurul kararı gerektiren çalışmalar için ayrı etik kurul onayı alınmış olmalı, bu onay makalede belirtilmeli ve belgelendirilmelidir. (<http://cabim.ulakbim.gov.tr/tr-dizin/tr-dizin-dergi-degerlendirme-kriterleri/>)

THE JOURNAL OF TRAVEL AND HOTEL BUSINESS

The Journal of Travel and Hotel Business aims to provide and improve the communication and collaboration between the managers academics and researchs working in the tuorism sector, to create a platfrom where new ideas related to tourism and tourism management are offered where problems and solution proposals, that are met, are discussed and to inform the upper and middle level managers working in the tourism sector about the developments in the field of general management and tourism businesses management.

SOİD's bradcasting principles in the direction of specified purposes are listed below:

- SOİD' published three times a year, each four monuts.
- SOİD' published in Turkish and English.
- Scientific articles are publised and empirical (practial/experimental) researches are given priority in the journal.
- In addition, the reviews of tourism sector representatives and reviews filed about tourism sector are published.
- The responsibility of opinions expressed in the article entirely belong to the aouthors.
- The studies submitted to SOİD for publications must not be published in any journal beforehand.
- The studies submitted to SOİD sould be prepared by entirely obeying the scientific ethics rules.
- All coprights related to published articles belong to the journal.
- Copyright fees or any other payments under another name are not paid to the authors for their articles.
- The authors who submit studies to the journal are considered as agreed not to demand this kind of claims.
- SOİD is published in Ulakbim Dergipark which is the open access system. All published articles and issue are accessible for free. Our Journal supports the **Budapest Open Access Initiative (BOAI)**
- Except where otherwise noted, academic content of this online version of the journal by SİDAS Publishing is licensed under the terms of Creative Commons Attribution-NoCommercial-NoDerivs 4.0 Unported (CC BY-NC-ND4.0) License.
- "Ethical committee approval must be obtained for candidate articles sent to our journal the SOİD that require an ethical committee decision. In addition, this approval document should be specified in the method section of the article and should be added to the end of the study."

YAYINCI KURULUŞ

Sidas Medya Ajans Tanıtım Danışmanlık Ltd. Şti.

Fevzi Paşa Bulvarı Çelik İş Merkezi, No:162 K:3/302 Çankaya / İZMİR

Tel: 0.232.4416001 Belgegeçer: 0.232.4416106 www.foodsektor.com

YAYIN KURULU

Kurucu Editörler / *Founding Editors*

Prof.Dr. Fevzi Okumuş - The University of Central Florida,
ABD, fokumus@mail.ucf.edu

Prof.Dr. Atila Yüksel - Adnan Menderes Üniversitesi,
Türkiye, atilayuksel@gmail.com

Prof.Dr. İzzet Kılınç - Düzce Üniversitesi,
Türkiye, izzetkilinc@gmail.com

Editör Kurulu / *Editorial Board*

Editör	Dr. Muammer Mesci - Düzce Üniversitesi, Türkiye muammermesci@yahoo.com.tr	
Yardımcı Editörler	Dr. Emrah Öztürk - Düzce Üniversitesi, Türkiye, emrahozturk@duzce.edu.tr	
İstatistik Editörü	Dr. Yalçın Karagöz - Düzce Üniversitesi, Türkiye ykaragoz01@hotmail.com	
Örnek Olay Editörü	Dr. Cafer Topaloğlu - Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi, Türkiye ctopaloglu@mu.edu.tr	
Çeviri Editörleri	Dr. Zafer Öter - İzmir Katip Çelebi Üniversitesi, Türkiye, oter@hotmail.com	Okt. Harun Öztürk - Düzce Üniversitesi, Türkiye, harunozturk@duzce.edu.tr
Dizgi - Mizanpaj	Arş. Gör. Fırat ATBAŞ Düzce Üniversitesi, Türkiye	Dr. Yeliz PEKERŞEN Necmettin Erbakan Üniversitesi, Türkiye

Bilimsel Danışma Kurulu / *Scientific Advisory Board*

Prof Dr. Ahmet AKTAŞ - Kapadokya Üniversitesi, Türkiye aktas@akdeniz.edu.tr	Prof Dr. Orhan BATMAN - Sakarya Uygulamalı Bilimler Üniversitesi, Türkiye obatman@subu.edu.tr
Prof. Dr. Celil ÇAKICI - Mersin Üniversitesi, Türkiye, celilc@yahoo.com	Prof Dr. Necdet HACIOĞLU - Balıkesir Üniversitesi, Türkiye, hacioглу@balikesir.edu.tr
Prof. Dr. Orhan İÇÖZ - Yaşar Üniversitesi, Türkiye, orhan.icoz@yasar.edu.tr	Prof Dr. Nüzhet KAHRAMAN - İstanbul Ticaret Üniversitesi, Türkiye, nkahraman@iticu.edu.tr
Prof. Dr. Meral KORZAY - Boğaziçi Üniversitesi, Türkiye, korzay@boun.edu.tr	Prof Dr. Fevzi OKUMUŞ - The University of Central Florida, ABD, fokumus@mail.ucf.edu
Prof. Dr. Saime ORAL - Dokuz Eylül Üniversitesi, Türkiye, saime.oral@deu.edu.tr	Prof Dr. Alp TİMUR - Dokuz Eylül Üniversitesi, Türkiye, alp.timur@deu.edu.tr
Prof. Dr. Öcal USTA - Dokuz Eylül Üniversitesi, Türkiye, ocal.usta@deu.edu.tr	Prof Dr. Muzaffer UYSAL - Virginia Polytech. Ins. and State Uni., ABD, samil@vt.edu
Prof. Dr. İzzet KILINÇ - Düzce Üniversitesi, Türkiye, izzetkilinc@gmail.com	Prof Dr. Atila YÜKSEL - Aydın Adnan Menderes Üniversitesi, Türkiye, atilayuksel@gmail.com

Seyahat ve Otel İşletmeciliği Dergisi aşağıda belirtilen indekslerde taranmaktadır.

INDEX COPERNICUS
INTERNATIONAL

DOAJ DIRECTORY OF
OPEN ACCESS
JOURNALS

SÖBIAD

Seyahat ve Otel İşletmeciliği Dergisi Hakem Denetimli Uluslararası Bir Dergidir.

The Journal of Travel and Hotel Business is an International Refreeing Journal

İÇİNDEKİLER / Contents

Hakem Denetimli Araştırma Makaleleri Refreeing Research Articles

Araştırma Makaleleri

- 142 **Öz Yeterliliğin Problem Çözme Becerisine Etkisinde İletişim Becerisinin Aracı Rolü: Turist Rehberlerine Yönelik Bir Araştırma**
The Mediating Role of Communication Skills in the Effect of Self-Efficiency on Problem-Solving: A Research on Tourist Guides
Suat ARPACI, Nilüfer ŞAHİN PERÇİN DOI: 10.24010/soid.1042343
- 162 **Covid-19 Salgınının Konaklama ve Yiyecek-İçecek İşletmelerinin Finansal Performansına Etkisinin Ölçek Temelinde Analizi**
Scale-Based Analysis of the Impact of the Covid-19 Outbreak on the Financial Performance of Lodging and Food- Beverage Companies
Erdiç KARADENİZ, Ömer İSKENDEROĞLU, İlter HELVACI DOI:10.24010/soid.1020298
- 178 **Satış Geliri ile Kar, Karlılık ve Firma Değeri İlişkisi: Borsa İstanbul Turizm İşletmelerinde Bir Araştırma**
The Relationship Between Sales Revenue And Profit, Profitability And Firm Value: A Research in Borsa İstanbul Tourism Companies
Erdiç KARADENİZ, Ömer İSKENDEROĞLU DOI: 10.24010/soid.1068998
- 196 **Temalı Parklarda Aşırı Kalabalıklaşmanın Deneysel Sonuçları**
Experiential Consequences of Overcrowding in Theme Parks
Hümeyra DOĞRU DAŞTAN, Burcu Selin YILMAZ DOI: 10.24010/soid.1079069
- 211 **Sosyal Medyada Gerçek Zamanlı Pazarlama: Turizm Endüstrisinde Yer Alan İşletmelerin Sosyal Medya Paylaşımları Üzerine Bir İnceleme**
Real-Time Marketing in Social Media: A Review on Social Media Sharing Of Businesses in the Tourism Industry
Çiğdem UNURLU DOI: 10.24010/soid.1008478
- 238 **Türkiye'deki Kruvaziyer Turizm Araştırmalarının Bibliyometrik Analizi**
Bibliometric Analysis of Cruise Tourism Research in Turkey
Sercan ARAS DOI:10.24010/soid.1064058

İÇİNDEKİLER / Contents

Hakem Denetimli Araştırma Makaleleri Refreeing Research Articles

Araştırma Makaleleri

- 251 **Krizlerin Türkiye'deki Konaklama İşletmelerine Etkilerinin Meta - Tematik Analizi**
A Meta - Thematic Analysis of the Effects of Crises on Lodging Companies in Türkiye
Sine ERDOĞAN MORÇİN, Gülay BULGAN, Hatice ARMAN,
Nesrin AYDIN ALAKUŞ DOI:10.24010/soid.1100345
- 269 **Restoranlarda Yiyecek İsrafının Belirleyicileri, Kaynakları ve Çıktılarına İlişkin Kavramsal Bir Model Önerisi**
A Conceptual Framework for Determinants, Resources, and Outcomes of Food Waste in Restaurants
Gökhan YILMAZ, Kerem ÇIRAK DOI: 10.24010/soid.1093086
- 287 **Turizm Taksonomisi: Kavram Açıklaması Tekniği ile Epistemolojik Bir Analiz**
Tourism Taxonomy: An Epistemological Analysis with Concept Elucidation Technique
Akif GÖKÇE, Orhan BATMAN DOI: 10.24010/soid.1101866
- Olgu Sunumu**
- 311 **Yerellikten Uluslararasına Geçiş Yolculuğu: Olcartur Seyahat Acentası Mersin Kenti**
Transitional Journey From Local to International: Olcartur Travel Agency İn Mersin City
Uysal YENİPİNAR DOI: 10.24010/soid. 1102339
- 329 **Klasik İnsan/Kuantum İnsan: Süreklilik - Süreksizlik, Belirlenimsellik - Belirlenemezlik, Kesinlik - Kesinsizlik, Zorunluluk - Olumsuzluk -1**
Atila YÜKSEL DOI: 10.24010/soid.1163449